

รายการอ้างอิง

1. ระบาดวิทยา, กอง. สาธารณสุข, กระทรวง. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค 2538.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2540.
2. คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสาธารณสุข. แผนพัฒนาการสาธารณสุขในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2539.
3. ควบคุมโรค,กอง. สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร. รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำปี 2537.
กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- 4.ควบคุมโรค,กอง. สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร. การสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยระดับจังหวัด กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2539. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จรัสรัตน์, 2539.
5. นโยบายและแผนสาธารณสุข, สำนัก.สาธารณสุข,กระทรวง. สรุปผลการประชุมเรื่องสุขภาพเด็กไทยในทศวรรษหน้า. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเดอะเบสท์กราฟิเคิลไซน์จำกัด, 2539.
6. วันดี วราวิทย์. อูจจาระร่วงเฉียบพลัน. ใน : โรกระบบทางเดินอาหารและโภชนาการในเด็ก.
วันดี วราวิทย์ และคณะ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
7. Rauyajin O, Supasilapa S and Varavithya W. Socio - economics and cultural factors affectingdiarrheal preventive and curative behaviors. in: Diarrheal disease research abstracts. Bangkok:Mahidol University and Ministry of Public Health, 1984: 88.
8. ควบคุมโรคติดต่อ, กรม. สาธารณสุข, กระทรวง. การควบคุมโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ.
2540. (อัดสำเนา)
9. อาภาวัลย์ ชารพานิช. การศึกษาระบบส่งต่อหญิงมีครรภ์ระหว่างศูนย์บริการสาธารณสุขกับโรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.
10. ควบคุมโรคติดต่อ, กรม. สาธารณสุข, กระทรวง. คู่มือการรักษาโรคอุจจาระร่วงและหลักเกณฑ์การใช้ยารักษาโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันในเด็ก.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2538.
11. ส่งเสริมสาธารณสุข, กอง. สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร. แนะนำสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร 2539. กรุงเทพมหานคร. 2539. (อัดสำเนา)

12. นโยบายและแผน, สำนัก. กรุงเทพมหานคร. สถิติกรุงเทพมหานคร ฉบับย่อ ปี 2539.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
13. World Health Organization. Reading on Diarrhoea: Student Manual. Geneva: WHO, 1992.
14. ควบคุมโรคติดต่อ,กรม. สาธารณสุข,กระทรวง. คู่มือการปฏิบัติงาน เรื่องการควบคุมโรคอุจจาระร่วง สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข. 2534. (อัดสำเนา).
15. ควบคุมโรคติดต่อ,กรม. สาธารณสุข,กระทรวง. การรักษาโรคอุจจาระร่วง.กรุงเทพมหานคร, กระทรวงสาธารณสุข, 2527: 3 - 27.
16. ไกรสิทธิ์ ดันติสิรินทร์. โภชนบำบัดในผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน. ใน: โภชนาการในเด็กปกติและเด็กเจ็บป่วย. ไกรสิทธิ์ ดันติสิรินทร์ และคณะ, บรรณาธิการ.
กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2531: 93 - 97.
17. ควบคุมโรคติดต่อ,กรม. สาธารณสุข,กระทรวง. สถานการณ์ ผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ และปัญหาอุปสรรคปี 2539 และแผนฯ7. 2540. (อัดสำเนา)
18. ปรีชา จุลวัจนะ. Control of Diarrhoeal Diseases through ORS / ORT. การประชุมปฏิบัติการเรื่องโรคอุจจาระร่วงครั้งที่ 9: การส่งเสริม ORT และพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพมหานคร, คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533: 73 - 75.
19. World Health Organization. The treatment and prevention of acute diarrhea: Practical guideline. 2nd ed, Belgium: WHO Geneva, 1989.
20. World Health Organization. Diarrhoeal dehydration-easy to treat but best prevented. World Health Forum 10(1989) : 110-115.
21. วันดี วราวิทย์. การควบคุมโรคอุจจาระร่วงด้วยการให้สารน้ำทางปาก. ใน: โภชนศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประยูรวงศ์, 2529: 143 - 144.
22. ศุภมิตร ชุณหะวัณ. โรคเกี่ยวกับทางเดินอาหารทั่วไปพร้อมยาที่ใช้. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการผู้ประกอบการเกี่ยวกับยา ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, 2538.
23. ชวลิต ทศนสว่าง. โรคติดต่อ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532: 10.

24. สวัสดิ์ รามบุตร. National Control of Diarrheal Disease and Research Need. การประชุมปฏิบัติการโรคอุจจาระร่วง ครั้งที่ 6 : พดติกรรมอนามัยกับโรคอุจจาระร่วง. คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530: 1-8.
25. Hawkins JM, Allen R. The Oxford Encyclopedia English Dictionary. United State:Oxford University Press, 1991: 88,794.
26. Carter VG. Dictionary of Education. NewYork : Mcgraw-Hill, 197: 325.
27. Webster's New.Universal Dictionary of English Language. New York Lexicon, 1976:1007.
28. ประภาเพ็ญ สุวรรณ. การวัดสถานะทางสุขภาพ; การสร้างมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถาม.กรุงเทพมหานคร; สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์, 2537.
29. บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์สามเจริญพานิช, 2535.
30. บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญผล, 2540.
31. ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
32. นิภา มนูญปัจจุ. การวิจัยทางสุขศึกษา. กรุงเทพมหานคร:ภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527:82.
33. ลัดดา เหมาะสุวรรณ, วันดี วราวิทย์. โรคท้องร่วง: ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนของมารดา.รามาธิบดีเวชสาร 3(2521): 160 - 166.
34. Phuapradit P, Chotisankasa S, Prapatong S, Varavithya w. Diarrheal Disease Research Abstracts. Bangkok, Mahidol University, 1983; 33.
35. ประมวญ สุนากร และสุภา หริกุล. ผลกระทบของการใช้น้ำเกลือ โอ อาร์ เอส รักษาโรคท้องร่วงในเด็ก.วารสารโรคติดต่อ 11(2528) : 383 - 390.
36. อัจฉรา ธีรชัย. การศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตนของมารดาเมื่อบุตรป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วง.วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.
- 37.จินตนา งามวิทยาพงศ์. กระบวนการแสวงหาการรักษาเยี่ยวาเมื่อเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วง : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนแออัดในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.

38. สุพร แสงฉายศิริศักดิ์. การใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่รักษาโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในเขตชนบท อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.
39. มยุรี เปาประคิมฐ์. การศึกษาการใช้ยาพื้นบ้านในการรักษาอาการอุจจาระร่วงของประชาชน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาการระบาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.
40. Varavithya W, Vatanophas K, Bunyaratabandhu P, Sangchai R, Athipanyakom S, Wasi C, et al. Behavior of urban based child caretakers in the home treatment of diarrheal diseases. Southeast Asian J Trop Med Public Health 21(1990): 307 -311.
41. Varavithya W, Bunyaratabandhu P, Vatanophas K, Sangchai R. Using Focus Group Research Technique in Assessing Perception and Practice of Mothers and Care - takers about Diarrheal Diseases in Young Children. Faculty of Public Health, Mahidol University, 1989. (copy).
42. Sutra S, Chirawatkul A, Panpurk W, Sutra P, Snongchart N, Srisontrisuk S, et al. Mothers perception in childhood diarrhoea and its treatment in Khon kaen, Thailand: A prospective study. Abstract presenting in 9 th INCLLEN meeting, Mombasa, Kenya, 21-25, January, 1991.
43. ควบคุมโรคติดต่อ,กรม. สาธารณสุข,กระทรวง. การศึกษาการรักษาโรคอุจจาระร่วงในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ระดับชุมชน. กระทรวงสาธารณสุข, 2534. (อัดสำเนา).
44. ปราโมทย์ หยิวิม, สมศักดิ์ บุตรราช และสุพร แสงฉายศิริศักดิ์. การใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่รักษาโรคอุจจาระร่วง ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จังหวัดนครสวรรค์. วารสารสุขศึกษา 18 (2538) : 11 - 17.
45. ขจร เล็กชื่นสกุล. รายงานผู้ป่วยเด็กที่มีภาวะโซเดียมสูงในเลือดจากสารน้ำ ORS ทางปาก. วารสารวิชาการแพทย์เขต 6 (2535): 239 - 242.
46. มยุรี ปริญญวัฒน์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สารละลายเกลือแร่ของมารดาในการรักษาบุตรอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ณ แผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชกรรมโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาโรคติดต่อ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

47. ชูเกียรติ วิวัฒวงศ์เกษม, พิมพรรณ ศิลปสุวรรณ, สุลี ทองวิเชียร และไพจิตร กสิวัฒน์. ปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในเขตความรับผิดชอบของศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร. วารสารพยาบาลสาธารณสุข 8 (กันยายน-ธันวาคม 2537) : 17-29.
48. ทัสสนี นุชประยูร, เต็มศรี ชำนิจารกิจ. บรรณาธิการ. สถิติในการวิจัยทางการแพทย์. กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์, 2537.
49. นโยบายและแผน, สำนัก. กรุงเทพมหานคร. แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
50. ยง ภู่วรรณ, ปัทมา ชุ่มเชื้อ, รัชณี เซ็นศิริวัฒนา, ประคอง โปษณะกฤษณะ. การศึกษาความเชื่อของมารดาเกี่ยวกับการเกิดโรคอุจจาระร่วงในเด็ก. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 26 (กันยายน 2525):356.
51. บุศรา กาญจนบัตร, เอื้อมพร ทองกระจาย, ปราโมทย์ ทองกระจาย, สมทรง ณ นคร, จิระภา ศิริวัฒนาเมธานนท์. พฤติกรรมการป้องกันและการรักษาโรคอุจจาระร่วงของมารดาที่มีบุตร อายุ 0-5 ปี ในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. The 6th workshop on diarrheal diseases. Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, 1987:21.
52. สมทรง ศุกศิลป์. ความเชื่อและปัจจัยทางสังคม-เศรษฐกิจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงของมารดาและบุตรในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
53. Vathanophas K, Bunyaratabandhu P, Indrasukhsri T, et al. The study of Knowledge, Attitude and Practice of mothers concerning Diarrhoea and Oral Rehydration Salt in the Bangkok Metropolis. J Med Assoc Thai 71(1988):177-182.
54. วันดี วราวิทย์. อุจจาระร่วงในเด็ก. กรุงเทพมหานคร: คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.
55. อังคณาพร สอนง่าย. การจัดกิจกรรมสุขศึกษาโดยยึดแนวความเชื่อของประชาชนผ่านกลุ่มบุคคลอ้างอิงพื้นฐานเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมป้องกันและรักษาโรคอุจจาระร่วงของมารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 5 ปี ในอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.

56. Sangchai R, Varavithya W, Bunyaratbandhu P, Vatanophas K. Using Focus Group Research Technique in Assessing Perception and Practice of Mothers and Care-takers about Diarrheal Diseases in Young Children. In 9th Workshop on Promotion of ORT and Health Behavior. Mahidol University, Ministry of Public Health and UNICEF, 1990.
57. วันดี วราวิทย์. ขณะนี้การรักษาโรคอุจจาระร่วงเป็นอย่างไร. ใน: การประชุมปฏิบัติการเรื่องโรคอุจจาระร่วงครั้งที่ 11 การควบคุมโรคอุจจาระร่วง: ปัญหาเร่งด่วน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2536.
58. นียดา เกียรติยิ่งอังสุติ. เกสชกรกับการรักษาโรคอุจจาระร่วงแผนใหม่. ใน: การประชุมปฏิบัติการเรื่องโรคอุจจาระร่วงครั้งที่ 11 การควบคุมโรคอุจจาระร่วง : ปัญหาเร่งด่วน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2536.
59. จันทรเพ็ญ ชูประภาวรรณ, ศุภมิตร ชุณหะวัณ และยงยุทธ ขจรธรรม. ความเชื่อ อาหาร การเจริญเติบโตและอุจจาระร่วงในเด็ก กรณีศึกษาในเขตชนบท จังหวัดอุทัย. ใน: พฤติกรรมสุขภาพ. ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. ม.ป.ท., 2533.
60. วันดี วราวิทย์. พฤติกรรมสุขภาพกับโรคอุจจาระร่วง. ใน : 7th Workshop on Control of Diarrheal Disease and Respiratory tract infection Through Primary Health Care. Mahidol University and Ministry of Public Health, 27-28 June 1988.
61. พิมพ์พรรณ ศิลป์สุวรรณ, สุดี ทองวิเชียร, ชูเกียรติ วิวัฒน์วงศ์เกษม และสำภา นภีรงค์. การพัฒนาแบบแผนการดูแลที่บ้านสำหรับเด็กอายุแรกเกิดถึง 4 ปี ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงอย่างเฉียบพลัน ในเขตเมือง. กรุงเทพมหานคร. 2539. (อัคราเนนา).

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์เลขที่ .....

----- 1-4

แบบสัมภาษณ์เรื่อง ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่ ของผู้เลี้ยงดูเด็ก
อายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มารับบริการ ณ ศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร

สาธารณสุขภาคที่	1. ศบส. ภาค	(สำหรับเจ้าหน้าที่)	
	2. ศบส. ทั่วไปขนาดใหญ่		
	3. ศบส. ทั่วไปขนาดเล็ก	-- 5 -- 6	
ชื่อ นามสกุล ผู้เลี้ยงดูเด็ก	อายุ.....ปี เพศ	-- 7-8 -- 9	
ที่อยู่	เขต.....	-- 10-11	
ท่านมีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่อยู่ในความดูแลจำนวน	คน	-- 12	
ชื่อ นามสกุล เด็ก	อายุ..... ปี H.N.....	-- 13	
ท่านเกี่ยวข้องกับเด็กโดยเป็น			
1. มารดาหรือบิดา	2. ญาติสนิท (เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย)	3. อื่นๆที่ไม่ใช่ญาติ	-- 14
ภายในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมาเด็กคนนี้ได้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงจำนวน	ครั้ง	-- 15	

ชื่อ นามสกุล ผู้สัมภาษณ์ .....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ .....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เลี้ยงดูเด็ก

ตอนที่ 2 ความรู้และพฤติกรรมในการใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่ของผู้เลี้ยงดูเด็ก

ตอนที่ 3 ทักษะเกี่ยวกับการใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่ของผู้เลี้ยงดูเด็ก

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของผู้เลี้ยงดูเด็กในการใช้และไม่ใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหน้าคำตอบแต่ละข้อและเติมคำหรือ ข้อความลงในช่องว่าง
ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เลี้ยงดูเด็ก

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

1. ท่านนับถือศาสนา	
1. พุทธ	2. คริสต์
3. อิสลาม	4. อื่นๆ โปรดระบุ .....
2. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของท่าน	
1. ไม่ได้เรียน	
2. ประถมศึกษาตอนต้น	
3. ประถมศึกษาตอนปลาย	
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	
6. ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	
7. ปริญญาตรี ขึ้นไป	
3. สถานภาพสมรส	
1. โสด	
2. คู่	
3. หม้าย	
4. หย่าร้าง	
5. แยกกันอยู่	
5. สถานภาพการทำงานในปัจจุบันของท่าน	
1. แม่บ้าน	
2. รับจ้าง	
3. ค้าขาย	
4. รับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	
5. อื่นๆ โปรดระบุ	
6. รายได้ของครอบครัวจากทุกคนที่ทำงานรวมกัน	
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	
2. 5,000 - 10,000 บาท / เดือน	
3. 10,001 - 15,000 บาท / เดือน	
4. 15,001 - 20,000บาท / เดือน	
5. มากกว่า 20,000 บาท / เดือน	

ตอนที่ 2 ความรู้ และพฤติกรรมในการใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่ของผู้เลี้ยงดูเด็ก

		(สำหรับเจ้าหน้าที่)
1. เด็กเป็นโรคท้องเสียมีสาเหตุจากอะไร		
1. ได้รับเชื้อโรคที่ทำให้ท้องเสียเข้าสู่ร่างกาย	2. แพ้นม แพ้อาหาร	-- 22 -- 23
3. เป็นโรคเกี่ยวกับลำไส้	4. เด็กกำลังยึดตัว เปลี่ยนท่า ฟันกำลังขึ้น	-- 24 -- 25
5. แม่รับประทานอาหารรสจัดหรือไม่สะอาด	6. อื่นๆ ระบุ	-- 26 -- 27
7. ไม่ทราบ ➡ ข้อ 3		-- 28
2. มีสาเหตุอื่นอีกไหม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. มี (ใช้ตัวเลือกข้อ 1)	0. ไม่มี	
3. โรคท้องเสียติดต่อได้ทางไหนบ้าง		
1. เอามือสกปรกเข้าปากหรือหยิบอาหารเข้าปาก		-- 29
2. กินอาหาร หรือดื่มน้ำ นมที่ไม่สะอาด		-- 30
3. ไม่ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหาร		-- 31
4. อื่นๆ ระบุ		-- 32
5. ไม่ทราบ ➡ ข้อ 5		-- 33
4. นอกจากนี้ยังมีวิธีติดต่อทางไหนได้อีก		
1. มี (ใช้ตัวเลือกข้อ 3)	0. ไม่มี	
5. เด็กที่เป็นโรคท้องเสียมีลักษณะการถ่ายอุจจาระเป็นอย่างไร		
1. ถ่ายเป็นน้ำ	2. ถ่ายเป็นมูกหรือมูกปนเลือด	-- 34 -- 35
3. ถ่ายเหลว	4. อื่นๆ ระบุ	-- 36 -- 37
6. ถ่ายอุจจาระลักษณะดังกล่าวนี้กี่ครั้งใน 1 วัน		
จำนวน ..... ครั้ง / วัน		-- 38
7. นอกจากที่บอกมาแล้วยังมีลักษณะการถ่ายอุจจาระอย่างอื่นอีกหรือไม่		
1. มี (ใช้ตัวเลือกข้อ 5)	0. ไม่มี	
8. ถ้าเด็กท้องเสียมากขึ้นจนมีอาการขาดน้ำจะมีอาการอะไรได้บ้าง		
1. มี ระบุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. ปากแห้ง คอแห้ง กระหายน้ำ	2. กระสับกระส่าย กระวนกระวาย	-- 39 -- 40
3. ซึม อ่อนเพลียมาก	4. ตาโหล กระหม่อมบวมในเด็กเล็ก	-- 41 -- 42
5. อื่นๆ ระบุ		-- 43
0. ไม่มี ➡ ข้อ 11		-- 44
8. ไม่ทราบ ➡ ข้อ 11		

9. อาการเหล่านี้ท่านคิดว่าเกิดขึ้นจากอะไร (สำหรับเจ้าหน้าที่)
1. จากการอาเจียนมากๆ
  2. จากการถ่ายอุจจาระเหลวมีน้ำจำนวนมาก
  3. อื่นๆ ระบุ .....
  4. ไม่ทราบ
- 45
10. เราสามารถป้องกันและแก้ไขอาการเหล่านี้ได้หรือไม่
1. ได้โดย
    1. ให้ดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่
    2. ให้ดื่มของเหลวที่ทำขึ้นเองในบ้าน เช่น น้ำชา น้ำข้าว น้ำแกงจืด
    3. อื่นๆ ระบุ .....
  0. ไม่ได้
  8. ไม่ทราบ
- 46
11. ถ้าเด็กของท่านท้องเสีย ท่านจะอย่างไรในระยะแรก
1. ให้ดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่ หรือของเหลวที่ทำขึ้นเองในบ้าน ➡ ข้อ 13
  2. รอดูอาการ
  3. ไปหาแพทย์ทันที
  4. ไปซื้อยาจากร้านขายยาให้กินทันที
  5. อื่นๆ ระบุ .....
- 47
12. ถ้าเป็นเวลากลางคืนท่านจะอย่างไร
1. รอดจนเช้าแล้วพาไปพบแพทย์
  2. ไปโรงพยาบาลทันที
  3. รอดูอาการและงดนม
  4. อื่นๆ ระบุ .....
  5. ไม่ทราบ
- 48
13. เด็กที่เป็นโรคท้องเสีย ถ้าได้รับการรักษาไม่ถูกต้องจะเป็นอย่างไร
1. ทำให้เด็กอ่อนเพลีย
  2. ร่างกายขาดน้ำและเกลือแร่
  3. เด็กไม่โต น้ำหนักไม่ขึ้น
  4. ตาย
  5. อื่นๆ ระบุ .....
  6. ไม่ทราบ
- 49
14. ท่านเคยใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่รักษาเด็กในครอบครัวของคุณเมื่อมีอาการอุจจาระร่วงหรือไม่
1. เคย
  0. ไม่เคย ➡ ตอนที่ 3
- 50
15. การให้เด็กดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่มีประโยชน์อย่างไรบ้าง
1. ทดแทนน้ำที่สูญเสียไป หรือป้องกันการขาดน้ำ
  2. ทำให้การถ่ายอุจจาระดีขึ้น ถ่ายห่างหรือน้อยลง
  3. ช่วยให้แข็งแรงไม่อ่อนเพลีย
  4. อื่นๆ ระบุ .....
  5. ไม่ทราบ
- 51

16. ใครเป็นผู้แนะนำ	(สำหรับเจ้าหน้าที่)
1. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือแพทย์	-- 52
2.ญาติ หรือเพื่อน	
3. วิทยุ โทรทัศน์	
4. อื่นๆ โปรดระบุ	
17. ผงน้ำตาลเกลือแร่ที่ท่านเคยใช้ส่วนใหญ่เป็นชนิดใด	
1. โอ อาร์ เอส ขององค์การเภสัชกรรม	
1.1 ผงน้ำตาลเกลือแร่ (โอ อาร์ เอส) ขององค์การฯตามปกติเป็นสีอะไร	
1. ขาว	
2. อื่นๆ ระบุ	-- 53
1.2 ผสมกับน้ำจำนวนเท่าใด	
1. 1 ชอง ต่อ น้ำ 1 ขวดน้ำพลาสติก (750 ซีซี)	-- 54
2. อื่นๆ เช่น 1/2 ชอง / น้ำ 1 แก้ว	
1.3 ท่านทำอย่างไรในการผสม โอ อาร์ เอส	
1. เทน้ำใส่แก้ว ฉีกซองเทโอ อาร์ เอส ลงในแก้วน้ำ ใช้ช้อนคนจนละลายแล้วจึงเทกลับใส่ขวด เขย่าให้เข้ากัน	-- 55
2. ฉีกซอง เทโอ อาร์ เอส ลงในขวดน้ำแล้วเขย่าให้ละลาย	
3. อื่นๆ ระบุ	
2. ผงน้ำตาลเกลือแร่ชนิดอื่นๆ	
2.1 ผสมกับน้ำจำนวนเท่าใด	
1. 1 ชอง ต่อ น้ำ 1 แก้ว	-- 56
2. ตามคำแนะนำของบุคลากรสาธารณสุขหรือฉลากข้างซอง	
3. อื่นๆ ระบุ	
18. ส่วนใหญ่ท่านได้ผงน้ำตาลเกลือแร่จากที่ใด	
1. โรงพยาบาล หรือศูนย์บริการสาธารณสุข	-- 57
2. ร้านขายยา	
3. อื่นๆ ระบุ.....	
19. น้ำที่ใช้ผสมผงน้ำตาลเกลือแร่ จะต้องใช้น้ำอะไร	
1. น้ำดื่มสุกที่เย็นแล้ว	-- 58
2. น้ำอุ่น	
3. อื่นๆ โปรดระบุ	
20. ก่อนผสมผงน้ำตาลเกลือแร่ ท่านล้างมือหรือไม่และล้างมืออย่างไร	
1. ล้างมือด้วยน้ำสะอาด	-- 59
2. ล้างมือด้วยสบู่หรือผงซักฟอกกับน้ำสะอาด	
3. ไม่ล้าง	

21. ผงน้ำตาลเกลือแร่ที่ผสมแล้ว หากกินไม่หมดภายใน 1 วัน ท่านจะอย่างไร (สำหรับเจ้าหน้าที่)
1. เททิ้ง
  2. อุ้มน้ำให้ร้อนก่อนกิน
  3. เก็บไว้กินต่อ
  4. อื่นๆ ระบุ .....
- 60
22. ถ้าไม่มีผงน้ำตาลเกลือแร่จะใช้ใช้อื่นแทนได้ไหม
1. ได้ โดยใช้
    1. น้ำผสมน้ำตาลและเกลือ
    2. น้ำข้าวใสเกลือ
    3. น้ำอัดลมใสเกลือ
    4. อื่นๆ ระบุ.....
  0. ไม่ได้ → ข้อ24
  8. ไม่ทราบ → ข้อ24
- 61
23. ในกรณีที่ผสมสารละลายน้ำตาลเกลือ จะต้องใช้สัดส่วนอย่างไร
1. น้ำตาล ..... เกลือ .....ต่อน้ำ 1 ขวดน้ำตาลกลม
  8. ไม่ทราบ
- 62
24. ถ้าเด็กท้องเสียท่านเริ่มให้สารละลายน้ำตาลเกลือแร่เมื่อไหร่
1. ทันทีที่เด็กเริ่มถ่ายผิดปกติ
  2. ไปหาแพทย์และได้รับคำแนะนำ
  3. เมื่อเด็กเริ่มซึมและอ่อนเพลีย
  4. รอคูอาการก่อน 1 วัน
  5. อื่นๆ ระบุ.....
  6. ไม่ทราบ
- 63
25. เมื่อเด็กดื่มน้ำผสมผงน้ำตาลเกลือแร่แล้วจะทำให้อุจจาระหยุดทันทีหรือไม่
1. ยังไม่หยุดทันที แต่จะถ่ายห่างและน้อยลง
  2. หยุดทันที
  3. อื่นๆ ระบุ.....
  4. ไม่ทราบ
- 64
26. ถ้าให้เด็กดื่มน้ำผสมผงน้ำตาลเกลือแร่แล้วอาเจียน ในขั้นแรกควรจะทำอย่างไร
1. หยุดให้ 5 - 10 นาที แล้วให้ใหม่ครั้งละน้อยๆ บ่อยๆ
  2. หยุดให้ไปเลย
  3. อื่นๆ ระบุ.....
  4. ไม่ทราบ
- 65
27. ท่านให้เด็กดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่โดยวิธีใด
1. เด็กเล็กใช้ช้อนตักป้อนทีละน้อยๆ และบ่อยๆ เด็กโตให้จิบจากแก้ว
  2. ให้ดูดจากขวดนม
  3. อื่นๆ ระบุ .....
- 66

28. ท่านให้เด็กดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่เท่าใดต่อการถ่าย 1 ครั้ง	(สำหรับเจ้าหน้าที่)
1. เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ให้ดื่ม 1/4 - 1/2 แก้ว 2 ปี ขึ้นไป 1/2 - 1 แก้ว	-- 67
2. ให้ดื่มไปเรื่อยๆ	
3. อื่นๆ ระบุ	
29. ถ้าเด็กมีอาการดีขึ้นจะหยุดให้สารละลายน้ำตาลเกลือแร่ได้เมื่อไหร่	
1. หยุดได้ทันที	-- 68
2. เมื่อเด็กหยุดถ่าย	
3. เมื่อเด็กไม่มีอาการอ่อนเพลีย	
4. ให้ต่อ 2-3 วัน	
5. อื่นๆ ระบุ	
30. เด็กที่ป่วยเป็นโรคท้องเสียมีอาการอย่างไรจึงควรพาไปพบแพทย์	
1. ถ่ายอุจจาระครั้งละมากๆ จนเด็กอ่อนเพลีย	-- 69
2. อาเจียนบ่อยครั้ง	-- 70
3. ถ่ายอุจจาระนานเกิน 2 วัน	-- 71
4. กระจายน้ำมาก	-- 72
5. ไม่กินอาหารหรือดื่มน้ำ	-- 73
6. ใช้ขี้สูง	-- 74
7. มีเลือดในอุจจาระ	-- 75
8. อื่นๆ ระบุ	-- 76
9. ไม่ทราบ ➡ ข้อ 32	-- 77
31. นอกจากที่บอกมาแล้วยังมีอาการอื่นอีกไหม	
1. มี (ใช้ตัวเลือกข้อ 30)	0. ไม่มี
32. ท่านให้ยาในการรักษาแก่เด็กด้วยหรือไม่	
1. ให้ โดย	0. ไม่ให้
1. แพทย์ให้	
2. ชื้อยจากร้านขายยา	
3. อื่นๆ ระบุ	
33. ถ้าอาการของเด็กไม่ดีขึ้น ส่วนใหญ่ท่านนำเด็กไปรับการรักษาที่ใด	
1. คลินิก หรือโรงพยาบาลเอกชน	-- 79
2. โรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ	
3. ร้านขายยา	
4. อื่นๆ ระบุ.....	

ตอนที่ 3 ทักษะเกี่ยวกับพวงน้ำตาลเกลือแร่

(สำหรับเจ้าหน้าที่)81-90

ทักษะ	เห็นด้วย (2)	ไม่แน่ใจ (1)	ไม่เห็นด้วย (0)
1. เด็กถ่ายเหลวหรือถ่ายเป็นน้ำระยะแรกๆไม่จำเป็นต้องรักษาเพราะหายเองได้			
2. การรักษาอันดับแรกเมื่อเด็กท้องเสียคือให้เด็กดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่			
3. สารละลายน้ำตาลเกลือแร่ใช้รักษาโรคท้องเสียในระยะเริ่มต้นได้ผลดี			
4. การให้เด็กดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่เมื่อท้องเสียจะช่วยให้เด็กมีแรงขึ้น ไม่อ่อนเพลีย			
5. การให้เด็กดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่เมื่อท้องเสียจะช่วยป้องกันการขาดน้ำได้			
6. เมื่อเด็กท้องเสียต้องรักษาด้วยการกินยาจึงจะหายจากโรค			
7. พวงน้ำตาลเกลือแร่ช่วยรักษาโรคท้องเสียในเด็กได้			
8. การให้เด็กดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่เมื่อท้องเสีย บางครั้งก็ไม่ได้ช่วยให้การถ่ายของเด็กดีขึ้น			
9. ถ้าเด็กดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่แล้วอาเจียน แสดงว่าเด็กมีอาการแพ้ควรคั่นที่			
10. ถ้าเด็กท้องเสีย นอกจากสารละลายน้ำตาลเกลือแร่แล้ว จำเป็นจะต้องให้ยารักษาทุกครั้ง			

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของผู้เลี้ยงดูเด็กในการใช้และไม่ใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

1. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

0. ไม่เคยใช้ ➡ ข้อ 2

-- 91

1. วิธีการผสมยุ่งยาก

-- 92

2. ปริมาณน้ำที่ใช้ผสมแต่ละชนิดแตกต่างกันทำให้สับสน

-- 93

3. หาซื้อยาก

-- 94

4. ราคาแพง

-- 95

5. รสชาติไม่ดีเด็กไม่ยอมดื่ม

-- 96

6. เคยใช้แล้วอาการไม่ดีขึ้น

-- 97

7. เด็กดื่มแล้วอาเจียน

-- 98

8. อื่นๆ ระบุ .....

-- 99

2. ท่านไม่เคยใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่รักษาโรคท้องเสียแก่เด็กของท่านเพราะอะไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ไม่รู้จัก

-- 100

2. ไม่รู้ว่าจะหาน้ำตาลเกลือแร่ได้จากไหน

-- 101

3. ไม่กล้าใช้

-- 102

4. ไม่รู้วิธีผสม

-- 103

5. คิดว่าไม่ใช่โรคท้องเสีย

-- 104

6. อื่นๆ ระบุ.....

-- 105

ประวัติผู้วิจัย

นางนฤมล รัชตโกมุท เกิดวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2504 ที่โรงพยาบาลหัวเฉียว กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์ จากวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ปีพ.ศ. 2525 และปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีพ.ศ. 2528 เริ่มรับราชการครั้งแรกในตำแหน่งพยาบาล ที่โรงพยาบาลวชิรพยาบาล เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเวชศาสตร์ชุมชน ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2539 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งนักวิชาการควบคุมโรค 6ว. ฝ่ายระบาดวิทยา กองควบคุมโรคสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร